

Olvassák, de nem értik

Sok a funkcionális analfabéta az iskolákban

• Miközben a fejlett világban már alig van jelen analfabetizmus, és manapság nagyon kevésre tehető azoknak az aránya, akiknek gondot jelent az olvasás, a közoktatási rendszerekbe begyűrűződött a funkcionális analfabetizmus, amely szövegértelési gondokat jelent. Romániában az iskolások majdnem fele ezzel küzd, a jelenség alól Székelyföld sem kivétel.

MOLNÁR RAJMOND

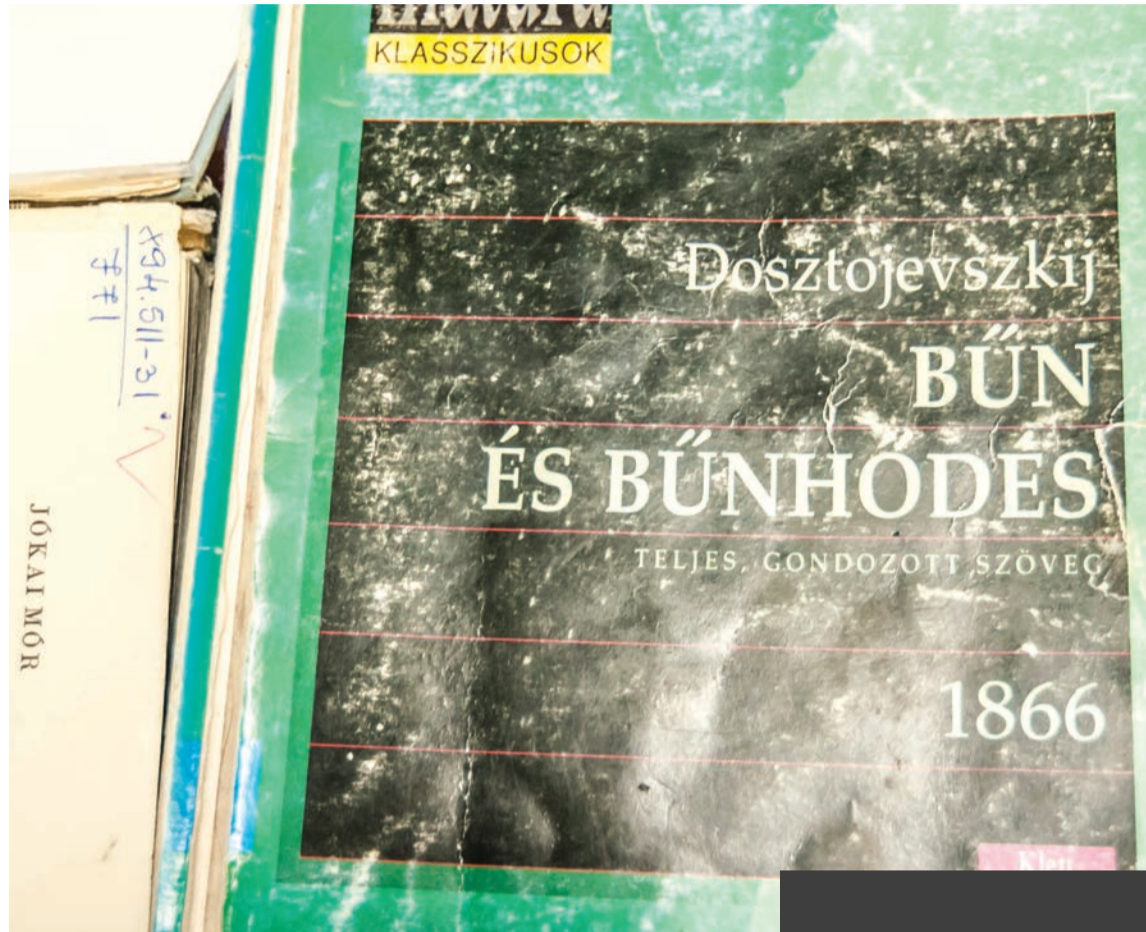
Klaus Johannis államfő december elején bocsátotta közvitára az általa kezdeményezett, Képzett Románia elnevezésű, hosszú távú oktatási projektet. Ennek egyik célkitűzése, hogy felszámolja vagy legalább nagymértékben csökkentse a romániai iskolákban jelen lévő funkcionális analfabetizmust. Az államfő szerint a romániai általános iskolát elvégző gyerekek 40 százaléka funkcionális analfabéta. Ezt egyébként a témában végzett korábbi kutatások is alátámasztják.

De miről is van szó?

Az egységes meghatározás szerint a funkcionális analfabéta fogalma azt jelenti, hogy noha valaki tud írni és olvasni, sok esetben nem érti azt. Olyan mintha számára ismeretlen nyelven betűzné a kisit is bonyolultabb szövegeket, tehát az olvasottakat nem tudja értelmezni. Az érintett kibetűzi a szavakat, viszont a saját öröme nem tud olvasni. Ez akadályozza a további tanulmányait is.

Csak magolni tudnak

A jelenség természetesen székelyföldi viszonylatban is jelen van, azaz a tanulók nagy hányadának nehézségei vannak a szövegek értelmezésével, sőt sokszor az alapvető számolási készségekkel sem rendelkeznek, amelyek szükségesek lennének az életben való elevickéléshez. „Mértanórán kap a gyerek egy feladatot, amelyben szerepel a gúla mint geometriai

test. A tanuló el tudja olvasni a feladatot, viszont nincsenek ismerete arról, hogy mi is az a gúla, így tulajdonképpen nem tudja értelmezni megfelelően az olvasottakat” – hozott fel egy példát a jelenségre Szakács-Pál István székelyudvarhelyi iskolaigazgató, hozzátéve, hogy ez nem csak matematika, más tanóráknál is akadályozó tényező az iskolások előremenetelét illetően. Egyszerűen fogalmazva, a tanuló nem tudja a tanultakat feldolgozni, visszaadni, mert ő, ha tanul is, inkább a magolást részesíti előnyben – magyarázta az intézményvezető.

Alapvető készségek hiányában

Ez óriási gond a romániai szakiskolák esetében, hiszen azok a nyolcadik osztályt végzettek, akik belesznek a funkcionális analfabéta kategóriájába, döntő részük műszaki iskolában folytatja tanulmányait. A cikluszáró országos felmérés pedig nem szűri ki ezeket a tanulókat, hiszen a legtöbb szakiskolába gyakorlatilag bármilyen tanulmányi eredménnyel be lehet jutni – mondta Szakács-Pál István. Ennek pedig a legkellemetlenebb vetülete a katasztrofális érettségi eredmények. A húsz százaléka már kiemelkedő aránynak számít a műszaki tanintézményeknél. Ezek a fiatalok a végzést követően többnyire csak kétéves munkából tudnak megélni – fogalmazott lényegretörően az igazgató. Tapasztalatai szerint – folytatta – rengeteg funkcionális analfabéta szakiskolás diák van, azok a fiatalok, akik „nem szenvednek ebben”, az elméleti

liceumokba felvételiznek. Az igazgató szerint a megoldás az lehetne, hogy szellősebbé kellene tenni a tananyagot, és azoknak a tanulóknak, akik nyolcadik végére sem rendelkeznek az alapvető szövegértési és számtani készségekkel, egy felzárkóztató osztályt kellene létrehozni.

Szakadék a tanulók között

Illés Ildikó Maros megyei főtanfelügyelő-helyettes lapunknak úgy nyilatkozott, hogy manapság óriási szakadék tátong a diákok között a közoktatási rendszerünkben. „Vannak nagyon értelmes és ügyes gyerekek, akik bírják a sokszor nagyon vaskos és elméletet sulykoló tananyagot, míg mások érdektelenek eziránt. Ez nagyban függ a pedagógusok, de főképp a szülők hozzáállásától” – vélekedett. Rámutatott, a legtöbb tantárgy bonyolult, telítve van fölösleges ismeretekkel, így a gyerekek nagyon hamar megunhatják, s anélkül töltik el sokszor a heti 30 tanórát az iskolában, hogy értenék, mit is tanítanak nekik. „Kicsit szellőztetett program, könnyebb hozzáférhetőség a tanultakhoz, s olyan tantárgyak, leckék, amelyek valóban érdeklik a fiatalokat, sokat segíthetne abban, hogy kevesebb funkcionális analfabéta kerüljön ki az iskolákból” – emelte ki Illés Ildikó. Görbe Péter, Hargita megye főtanfelügyelője úgy látja, nálunk az oktatási rendszer még mindig a magolásra, a tanultak észben tartására fekteti a hangsúlyt. Kevésbé az információfeldolgozásra, értelmezésre, a problémák megoldására, amelyekre valóban szükség lenne az életben. „Pontos kimutatás ugyan

Irodalmi alapmű. Kibetűzik a szavakat, viszont a saját örömeikre nem tudnak olvasni a funkcionális analfabéták

▲ FOTÓ: VERES NÁNDOR

nincs, hogy ez a jelenség mennyire van jelen Székelyföldön, viszont köztudott, hogy nagy mértékben” – mondta Görbe a funkcionális analfabetizmus kapcsán.

Reformok kellenének, de...

Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke rámutatott, Európa-szintű felmérések bizonyítják, hogy a funkcionális analfabetizmus egyre nagyobb méreteket ölt, s ezzel, mint jelenséggel, szembe kell nézni. Rávilágított, nemzetközi kompetenciaalapú – mint például a lapunk által is bemutatott PISA-teszt – felmérések bizonyítják ezt. Kiemelte, Romániában ez nagyobb arányban van jelen más EU-s országokhoz képest, s „sajnos Székelyföld sem kivétel”. „Megoldásra váró feladat. Ez kell hogy foglalkoztassa az oktatáspolitikában érdekelt személyeket. Olyan tanítási módszerek kidolgozása lenne az alapvető feladat, amelyek a túl zsúfolt és túlterhelt oktatási rendszer helyett nyújtanak alternatívát” – fogalmazott. Hozzátette, sajnos az utóbbi évtizedek tapasztalatai alapján az oktatási reformok csak elképzelés szintjén vannak jelen Romániában.

RÖVIDEN

Moldvai megyék is szövetkeznek

Négy moldvai megye képviselői is aláírták hétfőn Suceaván a Moldva fejlődik című megállapodást. A dokumentumot Suceava, Jászvásár, Neamț, Botoșani, Câmpulung Moldovenesc, Dornavára és Roman polgármesterei látták el kézjegyükkel. A megállapodás további városokkal bővíthető. Mint Ion Lungu sucevai polgármester hangsúlyozta, ez nem valamiféle ellensúlyozása a Nyugati szövetségnek. Véleménye szerint Moldvában „még nagyobbak a gondok, mint nyugaton”. Hozzátette: amennyiben nem épül meg a Moldvát a többi országrésszel összekötő autópálya, „Moldva szegénységre van ítélve”. A megállapodás azzal indokolja a szövetség létrehozását, hogy a kormánynak nincs egy koherens stratégiája arra, hogy csökkentse a fejlettségbeli különbséget az ország keleti és nyugati része között. Az aláírók regionális projekteket készítenek majd az országrész fejlesztése érdekében – írja a dokumentum.

Kormányülések elnöki részvétellel

Klaus Johannis államfő bejelentette kedden, hogy részt fog venni a szociálliberális kormány ülésén. Az elnök a Bécsben megszervezett EU-Afrika Fórumon nyilatkozott a román sajtónak. Arra hivatkozott, hogy január elsejétől Románia veszi át az EU tanácsának soros elnökségét, és ez szerinte nem lesz egyszerű, akkor sem, ha Románia felkészült rá. A bukaresti média szerint azonban az államfő valójában nem a román uniós elnökség előkészítése miatt akar jelen lenni a kormányüléseken, hanem azért, hogy személyes jelenlétével gátolja meg egy közkegyelmi sürgősségi kormányrendelet elfogadását. Mint ismeretes, az alkotmány értelmében az államfő jogosult a kormányüléseken való részvételre is. Erre legutóbb a tavalyi év elején került sor, amikor Johannis így vette elejét, hogy az akkor még Sorin Grindeanu vezette kabinet elfogadja a közkegyelemre vonatkozó rendeletet. Arra az újságírói kérdésre, hogy mit tene, ha egy amnesztiarendelet előzetes bejelentés nélkül tűzne napirendre a kormány, ahogyan tette azt a tavalyi, elhíresült 13-as kormányrendelettel, Johannis csak annyit mondott, hogy egy közkegyelmi vagy amnesztiarendelet nagyon súlyos hiba lenne Románia számára.